

Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
Українсько-угорський навчально-науковий інститут

Кафедра угорської філології

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Методичний посібник для студентів освітньої програми
«Угорська мова і література»
(мова навчання фахових дисциплін – угорська)
предметної спеціальності 014.026 Середня освіта,
Мова та література
(Угорська мова і література)

*Magyar Kultúrelém
és Európai Integrációs Tanácsok*

2008 óta működik

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**

Кафедра угорської філології

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Методичний посібник для студентів освітньої програми
«Угорська мова і література
(мова навчання фахових дисциплін – угорська)»
предметної спеціальності 014.026 Середня освіта.
Мова та література
(Угорська мова і література)

Ужгород – 2023

УДК 821.161.2.09(076)

T16

Рецензенти:

ІГНАТОВИЧ Олександра — кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури ДВНЗ «УжНУ».

БАЛЛА Евеліна — кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури ДВНЗ «УжНУ» та кафедри мови та культури Ніредьгазького університету.

Історія української літератури. Методичний посібник для студентів освітньої програми «Угорська мова і література (мова навчання фахових дисциплін – угорська)» предметної спеціальності 014.026 Середня освіта. Мова та література (Угорська мова і література) / Уклад. О. Талабірчук. Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2023. 44 с.

Рекомендовано до друку на засіданні Науково-методичної комісії Українсько-угорського навчально-наукового інституту (протокол № 2 від 27 червня 2023 р.).

Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради Українсько-угорського навчально-наукового інституту (протокол № 10 від 30 червня 2023 р.).

Видано за фінансової підтримки КМАТ.

© Талабірчук Оксана, 2023

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Програма лекційного курсу.....	5
Програма практичного курсу	11
Методичні поради до конспектування навчальної і наукової літератури.....	27
Методичні вказівки до підготовки презентацій.....	28
Ведення читацького щоденника	31
Список творів для обов'язкового прочитання	32
Питання до заліку	34
Зразок модульної контрольної роботи.....	38
Основна література до курсу.....	40
Рекомендована література	42
Інформаційні ресурси в мережі інтернет.....	43

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс «Історія української літератури» покликаний ознайомити студентів освітньої програми «Угорська мова і література (мова навчання фахових дисциплін – угорська)» із усіма періодами розвитку української літератури від давньої літератури до початку XXI століття. У межах зазначеної дисципліни проводяться лекції, практичні заняття, самостійна робота студента.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія української літератури» є формування у студентів сучасного наукового розуміння зародження, становлення й розвитку української літератури від найдавніших часів до сьогодення, розуміння її самобутності та оригінальності, художньої майстерності.

Курс вивчається за таким принципом поділу на періоди: «давня українська література – XI – XVIII ст.», «література першої половини XIX ст.», «літературний процес другої половини XIX ст.», «історія української літератури межі століть (кін. XIX – поч. XX ст.)», «історія української літератури XX ст.», «літературний процес кін. XX – поч. XXI ст.». Тематика навчальної дисципліни складена таким чином, аби в межах відведених для курсу годин розкрити загальні закономірності розвитку української літератури, ознайомити студентів із найвизначнішими художніми здобутками кожного періоду та окремими постатями української літератури, спонукати студентів до розуміння історико-літературного процесу та аналізу художніх творів української літератури.

Методичне видання містить необхідну інформацію для засвоєння навчальної дисципліни, а саме: плани лекційних та практичних занять, до кожного практичного заняття подано список літератури, а також методичні поради для полегшення підготовки до заняття, методичні поради до конспектування навчальної і наукової літератури, методичні вказівки до підготовки презентацій, рекомендації до ведення читацького щоденника, список творів для обов'язкового прочитання, питання до заліку, зразок модульної контрольної роботи, основну та рекомендовану літературу до курсу, інформаційні ресурси в мережі інтернет.

ПРОГРАМА ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Давня українська література – XI – XVIII ст.

Лекція 1. Вступ. Особливості розвитку давньої української літератури.

1. Періодизація історії української літератури.
2. Поняття про давню українську літературу. Хронологічні межі давнього українського письменства.
3. Особливості давньої української літератури.
4. Зародження української літератури.

Лекція 2. Література Київської Русі.

1. Література Київської Русі: перекладна, релігійно-християнська, світська.
2. Етапи становлення літописання.
3. «Повість минулих літ».
3. Київський літопис.
4. Галицько-Волинський літопис.
5. Оригінальна література Київської Русі.
- 5.1. Ораторсько-проповідницька проза XI—XII ст.
- 5.2. «Слово про Закон і Благодать» Іларіона.
- 5.3. Проповіді Кирила Туровського.
- 5.4. Агіографічна проза.
- 5.5. Повчальна проза Київської Русі. «Повчання дітям» Володимира Мономаха.

Лекція 3. «Слово про Ігорів похід».

1. Авторство «Слова про Ігорів похід».
2. Літописне оповідання і «Слово про Ігорів похід».
3. Жанр і композиція «Слова про Ігорів похід». Художні образи.
4. Поетика пам'ятки.

Лекція 4. Українська література доби Бароко.

1. Історичні умови розвитку України в другій половині XVI — на початку XVII ст.
2. Полімовність української літератури доби Бароко.

3. Формування барокового стилю в українському письменстві.
4. Полемічна проза.
5. Полемічні твори Мелетія Смотрицького.
6. Поезія епохи Бароко: мотиви, основні жанри.
7. Особливості агіографічної прози. Творчість Дмитра Туптала.

Лекція 5. Українська драматургія XVII – XVIII ст.

1. Генеза давнього українського театру.
2. Розвиток шкільної драматургії.
3. Драма Ф. Прокоповича «Володимир» та її роль у розвитку української історичної драматургії.
4. Жанрові особливості й тематика інтермедій.

Література першої половини XIX ст.

Лекція 6. Літературний процес перших десятирічь XIX століття. Творчість Івана Котляревського.

1. Головні особливості українського літературного процесу к. XVIII – поч. XIX ст.
2. І. Котляревський — зачинатель нової української літератури.
3. Жанрова своєрідність твору «Енеїда». Специфічність художнього зображення дійсності у «Енеїді» І. Котляревського. Сильові ознаки та мовні особливості «Енеїди» І. Котляревського.
4. І. Котляревський і становлення нової української драматургії («Наталка Полтавка», «Москаль чарівник»).

Лекція 7. Тарас Шевченко — основоположник нової української літератури.

1. Неповторність художнього світу Т. Шевченка. Періодизація творчості.
2. Ранній період творчості.
3. Твори Т. Шевченка про історичне минуле України. Поема „Гайдамаки”.
4. Драматургія Т. Шевченка.
5. Творчість Т. Шевченка періоду «трьох літ».

6. Поезія заслання 1847-1857 рр.

7. Останній період творчості – 1857- 1861 рр. Епохальне значення „Кобзаря”.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Літературний процес другої половини XIX ст.

Лекція 8. Історія української літератури другої половини XIX ст.

1. Історико-культурний контекст літературного процесу 2-ої половини XIX ст. Українські землі в складі Російської імперії. Реформи, цензурні утиски і заборони, діяльність наукових товариств. Західноукраїнські землі 2-ої пол. XIX ст.

2. Пізній романтизм у літературі XIX століття: П. Куліш, О. Стороженко, Ю. Федькович.

3. Життя і багатогранна творча діяльність П. Куліша. Роман «Чорна рада». Історія створення. Поетика роману.

Лекція 9. Історія української літератури 70-90 років XIX ст. (загальний огляд).

1. Українська реалістична проза XIX ст. Роман Анатолія Свидницького «Люборацькі» як перший соціально-психологічний роман української літератури.

2. Панорамне зображення українського життя у реалістичній прозі Івана Нечуя-Левицького. Новаторство письменника у змалюванні інтелігенції. Урбаністична тема у творчості І. Нечуя-Левицького (на прикладі романів «Хмари», «Над Чорним морем»).

3. Твори з життя селянства І. Нечуя – Левицького («Дві московки», «Микол Джеря», «Кайдашева сім'я»).

4. Сатиричне зображення духівництва у творчості Нечуя - Левицького (повість «Старосвітські батюшки та матушки»).

5. Проблема «голодної волі» у творчості Панаса Мирного («Голодна воля», «Лихо давне і сьогочасне»).

6. Майстерність психологічного аналізу у романі П. Мирного «Хіба ревуть воли як ясла повні».
7. Реалістичний код роману-епопеї «Повія» П. Мирного: історія написання та друку, особливості психологізму, композиція твору.

Історія української літератури межі століть (кін. XIX – поч. XX ст.).

Лекція 10. Життєвий і творчий шлях Лесі Українки.

1. Суспільно-політичні та естетичні погляди поетеси.
2. Лірика Лесі Українки. Збірки «На крилах пісень» (1893), «Думи і мрії» (1899), «Відгуки» (1902), їх жанрово-тематичний діапазон. Урізноманітнення принципів групування віршів у цикли (зоровий, музичний). Біблійні мотиви й образи у віршах. Образи-символи в ліриці поетеси. Сильові ознаки лірики.
3. Проблематика та художня специфіка поем Лесі Українки «Роберт Брюс, король шотланський», «Давня казка», «Одно слово», «Віла-посестра».
4. Новаторство драматургії Лесі Українки. Неоромантичні тенденції у творах. Трагізм образу пророчиці у драматичній поемі «Кассандра».
5. Образ митця в драматичних творах «Оргія», «У пущі».
6. Проблематика і жанрова специфіка драматичних поем «Бояриня», «Лісова пісня».

Лекція 11. Життєвий і творчий шлях Михайла Коцюбинського.

1. Ранні твори письменника. Еволюція М. Коцюбинського.
2. Риси імпресіонізму у творах. Зображення психологічного стану героїв, настроєва єдність автора і героя, ліризм, гуманізм новел («П'ятизлотник», «Що записано в книгу життя»).
3. Новелістика М. Коцюбинського («Intermezzo», «Коні не винні», «Цвіт яблуні»).
4. «Тіні забутих предків» М. Коцюбинського.
5. Місце М. Коцюбинського в історії української літератури.

Історія української літератури ХХ ст.

Лекція 12. Соціально-політичні та естетичні координати розвитку історії української літератури 1910 – 1930 рр. ХХ століття.

1. Літературний процес 1920-х – 30-х років.
2. Особливості розвитку жанрових систем української літератури в 1920-ті роки.
3. Український ренесанс 20-х років як вияв національного відродження українського народу.
4. Літературна дискусія 1925-28 рр.
5. Літературні угруповання («Гарт», «Ланка», «Плуг», «ВАПЛІТЕ», «Молодняк»). Українські письменники – жертви ідеологічного терору 30-х років (М. Зеров, М. Драй-Хмара, Д. Загул, Григорій Косинка, Т. Осьмачка, Є. Плужник та ін.).

Лекція 13. Українська драматургія першої половини ХХ століття.

1. Історичні твори І. Кочерги. Тематика. Проблематика. Драми «Свіччине весілля», «Ярослав Мудрий».
2. Відображення трагічних подій голодомору в Україні у п'єсі «97».
3. «Філологічна комедія» «Мина Мазайло» – гостра сатира на новітніх міщан, що втратили глибинні знання вікових традицій народу, його культури, мови, поваги до них.
4. Новаторство М. Куліша-драматурга. Його вплив на розвиток української драматургії.

Лекція 14. Українська література 1960 – 1980-х рр. ХХ століття: суспільно-історичні умови розвитку, література в системі художніх напрямків і стилів (модернізм, соцреалізм, постмодернізм) (загальний огляд).

1. Суспільно-історична ситуація в Україні в другій половині ХХ століття та українська література. Хрущовська «відлига». Особливості періодизації історії української літератури другої половини ХХ століття (поява феномену «шістдесятників», дисидентів, «латентного» покоління сімдесятників,

вісімдесятників тощо; тривання української літератури в еміграції – Нью-Йоркська літературна група). Реабілітація репресованих письменників.

2. Українська поезія 1960-х – 1980-х рр. Лірика та ліро-епос І. Драча, Л. Костенко, В. Симоненка, М. Вінграновського, Д. Павличка, І. Жиленко. Громадянська лірика молодих письменників.

3. Художня проза соціалістичного реалізму: О. Гончар, П. Загребельний, М. Стельмах. Соцреалізм як провідний метод літератури Радянського Союзу: ознаки, особливості функціонування.

4. «Химерна проза»: В. Шевчук, Є. Гуцало, В. Дрозд. Сильові паралелі української химерної прози з латиноамериканським магічним реалізмом.

Літературний процес кін. ХХ – поч. ХХІ ст.

Лекція 15. Соціально-політичні й культурні передумови становлення літературного процесу в Україні наприкінці 80-х рр. ХХ ст. – початку ХХІ ст. (загальний огляд).

1. Історико-культурний контекст розвитку української літератури кін. 80-х – початку 90-х рр. ХХ ст.: початок «перебудови» в Радянському Союзі; нова хвиля реабілітацій і повернення заборонених у тоталітарну добу письменників та їх творів; література – музика – кіно – живопис, їх взаємозв'язок.

2. Виникнення незалежних літературних угруповань у 80-х – поч. 90-х рр. поза межами Національної спілки письменників України: «ЛуГоСад», «Бу-Ба-Бу», «Музейний провулок, 8», «Пропала грамота» та ін. Літературні угруповання 1990-х – 2000-х рр. («Нова дегенерація», «Червона фіра», «Друзі Еліота», «Ммюнна туга», «Західний вітер», «Нечувані», «OST»).

3. Сучасна українська література як система.

4. Неомодернізм і постмодернізм як ключові стильові маркери літературної доби помежів'я. Дискусія про український постмодернізм.

5. Українська література 1990-х – 2000-х років: стильові координати.

6. Феномен жіночого письма в художній літературі. Проза Марії Матіос, Оксани Забужко, Євгенії Кононенко, Тані Малярчук та ін.
7. Урбаністична література 90-х – 2000-х рр.: Сергій Жадан, Анатолій Дністровий, Ірена Карпа та ін.
8. Сучасний український мас-роман як альтернатива до елітарного тексту: Ірен Роздобудько, Люко Дашвар, Василь Шкляр, Андрій Кокотюха, Любоко Дереш та ін.
9. Сучасна українська проза зарубіжжя.

ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОГО КУРСУ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Тема 1. Література Київської Русі.

1. Загальний характер оригінальної літератури та її значення для розвитку давньоруської літератури.
2. Ораторсько-проповідницька проза XI-XII ст. «Слово про Закон і Благодать» Іларіона як зразок ораторсько-проповідницької прози.
3. Проповіді Кирила Туровського. «Слово в неділю по Великодні» – біблійні джерела тексту, роль символів, антитези у творі.
4. Агіографічна проза. «Сказання про Бориса і Гліба».
5. Повчальна проза Київської Русі. «Повчання дітям» Володимира Мономаха.

Література:

1. Береза І. Історія української літератури (давня література). Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, 2011. С. 6-22.
2. Білоус П. Історія української літератури XI-XVIII ст. : [навч. посіб.]. К.: ВЦ Академія, 2009. С. 89-122.
3. Грушевський М. «О Законі і Благодаті». Історія української літератури: У 6-ти т.; 9 кн. К., 1993. Т. 2. С. 61-79.
4. Золоте слово. Хрестоматія літератури України-Русі епохи Середньовіччя IX — XV століть: У 2-х кн. К.: Аконіт, 2002.

5. Сліпушко О. Софія Київська. Українська література Середньовіччя: доба Київської Русі (X - XIII століття). К.: Аконіт, 2002.

6. «Повчання дітям» Володимира Мономаха (текст перекладу Л. Махновця): <http://litopys.org.ua/pvlyar/yar09.htm>.

Методичні поради:

1. Прочитайте художні твори за темою: «Слово про Закон і Благодать» митрополита Іларіона, «Слово в неділю по Великодні» Кирила Туровського, «Сказання про Бориса і Гліба», «Повчання дітям» Володимира Мономаха.

2. Прочитайте в підручнику інтерпретацію цих творів та спробуйте проаналізувати ці тексти самостійно, звертаючи увагу на домінуючі художні засоби.

3. Ознайомтеся з рекомендованою науковою літературою.

4. Складіть відповіді на кожне запитання, винесене на практичне заняття. Для аргументації думок випишіть уривки з текстів.

Тема 2. Українська література епохи Відродження (II пол. XV ст. – XVI ст.).

1. Ренесанс та Реформація в Україні – особливості розвитку.

2. Національна латиномовна поезія — ренесансне явище українського письменства, форма взаємодії національних і європейських культурних традицій. Творчість Юрія Котермака (Дрогобича).

3. Творчість Павла Русина із Кросна.

4. Життєвий і творчий шлях І. Вишенського. Невизнання письменником ренесансних цінностей, повернення до ранньохристиянських ідеалів.

5. Аналіз твору «Викриття диявола-миродержця».

Література:

1. Білоус П. Історія української літератури XI-XVIII ст. : [навч. посіб.]. К.: ВЦ Академія, 2009. С. 195-201; 228-236.

2. Трофимук М. С. Латиномовна література України XV–XIX ст.: жанри, мотиви, ідеї: монографія Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 73-85.

3. Чижевський Д. Ренесанс та Реформація. Чижевський Д. Історія української літератури К.: Академія, 2003. С. 244-272.

4. Шевчук В. ІВАН ВИШЕНСЬКИЙ ТА ЙОГО ПОСЛАННЯ. Режим доступу: <http://sites.utoronto.ca/elul/Vyshenskyi/Shevchuk-vstup.html>.
5. Шевчук В. Реформаційні течії на Україні. Українська література у портретах і довідках: Давня література – література ХІХ ст. К.: Либідь, 2000. С. 268-269.

Методичні поради:

1. Знайдіть і прочитайте зазначені вище літературно-критичні праці та твір «Викриття диявола-миродержця». знайдіть і выпишіть приклади градації, повторів, неологізмів, епітетів, метафор, антитез, риторичних фігур, гротеску, іронії, сатири.
2. Підготуйте тези відповідей на кожне запитання, винесене на практичне заняття.

Тема 3. Творчість Григорія Сковороди.

1. Життєвий і творчий шлях Г. Сковороди.
2. Філософські погляди Григорія Сковороди.
3. Поезія Григорія Сковороди як спосіб вираження світоглядних думок.
4. Внесок Григорія Сковороди в утвердження жанру байки.
5. Афористика Григорія Сковороди.

Література:

1. Білоус П. Історія української літератури ХІ-ХVІІІ ст. : [навч. посіб.]. К.: ВЦ Академія, 2009. С. 375-386.
2. Грабовська І. Ідеї справедливості у філософії Григорія Сковороди в контексті західної філософської традиції трактування поняття справедливості : (до 300-річчя філософа). *Українознавство*. 2022. № 2. С. 26-31.
3. Градовський А. Творчість Григорія Сковороди у контексті європейського бароко. *Укр. літ. в загальноосвіт. шк.* 2015. № 4. С. 6-9.
4. Григорій Сковорода — джерело духовної величчї і сучасність. Т.: Астон, 2007.
5. Карівець І. Метафілософія Григорія Сковороди. *Гуманітарні візії*. 2016. Вип. 2., № 1. С. 87-90. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/jun/4371/karivec.pdf>.

5. Ушкалов Л. В. Григорій Сковорода : семінарій [Електронний ресурс]. Харків: Майдан, 2004. 774 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000012569>.
6. Чижевський Д. Філософія Г. С. Сковороди. Х.: Прапор, 2004. 270 с.
7. Шевчук В. В чому полягала поетична реформа Г. Сковороди. *Україна. Наука і культура*. К., 1990. Вип. 24. С. 174-181.

Методичні поради:

1. Прочитайте збірку віршів Григорія Сковороди «Сад божественних пісень» і збірку «Байки харківські». Зробіть виписки афористичних висловів та оригінальних художніх образів.
2. Опрацюйте наукові матеріали, які стосуються біографії Сковороди.
3. Складіть тези відповіді до кожного пункту плану. Випишіть приклади з творів Сковороди, які б проілюстрували вашу відповідь.

Тема 4. Творчість Івана Котляревського.

1. І. Котляревський – засновник нової української літератури.
2. «Енеїда» Івана Котляревського як видатне історико-літературне та суспільне явище.
3. Специфіка жанру драми «Наталка Полтавка» І. Котляревського; тематика, конфлікт, фольклорна основа п'єси.
4. «Москаль-чарівник» І. Котляревського – перший водевіль української драматургії НУЛ. Морально-етичні та суспільно-політичні питання у водевілі.

Література:

1. Бовсунівська Т. Утвердження незнищенності нації : «Енеїда» І. Котляревського і проблеми українського етногенезу. *Слово і час*. 1994. № 9–10. С. 8–11.
2. Гундорова Т. «Котляревщина»: колоніальний кітч. *Кітч і література. Травестії*. К.: Факт, 2008. С. 92–122.
3. Гундорова Т. Перевернений Рим, або «Енеїда» І. Котляревського як національний наратив. *Сучасність*. 2000. № 4. С. 120–134.
4. Лімборський І. Творчість Івана Котляревського. Черкаси: Брама-Україна, 2010. 96 с.

5.Сулима М. «Наталка Полтавка» й українська драматургія XVII-XVIII ст. *Київська старовина*. 1998. № 5. С. 67–74.

6.Шевчук В. Вершинний твір українського бароко: Літературознавче дослідження «Енеїди» І. Котляревського. К.: Веселка, 2005. 38 с.

Методичні поради:

1. Уважно прочитайте твори І. Котляревського.
2. Укажіть на особливості стильової манери, в якій виконана «Енеїда». Чим зумовлений цей синкретизм стилів? Відповідь аргументуйте.
3. В яких епізодах поеми особливо помітний антивоєнний пафос? Прокоментуйте їх.

Тема 5. Григорій Квітка-Основ'яненко – перший класик нової української прози.

1. Культурно – громадська діяльність Григорія Квітки-Основ'яненка.
2. Класифікація творчості письменника.
3. Бурлескно – реалістична проза Квітки («Салдацький патрет», «Мертвецький Великдень», «От тобі й скарб», «Пархомове снідання»). Сентиментально – реалістична проза Квітки («Маруся», «Сердешна Оксана», «Козир – дівка»).
4. Бурлескний твір «Конотопська відьма». Поєднання реального й фантастичного в повісті.

Література:

1. Борзенко О. Сентиментальна «провінція»: Нова українська література на етапі становлення. Харків, 2006.
2. Вільна Я. Гуманізм прози Г. Квітки-Основ'яненка і засади соціодетермінізму в оцінці творчості письменника. *Слово і час*. 2004. № 9. С. 22-30.
3. Гундорова Т. Погляд на «Марусю». *Слово і час*. 1991. № 6. С. 15-22.
- 4.Зеров М. Сентиментальна повість. Квітка-Основ'яненко. Українське письменство. К., 2003. С. 91-99.
- 5.Трофименко В. Творчість Г. Квітки-Основ'яненка і західноєвропейська просвітительська естетика. Суми, 2000.

Методичні поради:

1. Пишучи «Конотопську відьму», Квітка прагнув розкрити не стільки зовнішні, скільки внутрішні причини історичного занепаду й загибелі Української козацької держави в середині й другій половині XVIII ст. Які вони, ці причини? Чи вдалося авторові реалізувати свій задум?
2. Складіть тези відповіді до кожного пункту плану. Випишіть приклади з творів Г. Квітки-Основ'яненка, які б проілюстрували вашу відповідь.

Тема 6. Т. Шевченко – основоположник нової української літератури.

1. Твори Т.Шевченка про історичне минуле України. Поема „Гайдамаки”.
2. Драматургія Т.Шевченка.
3. Творчість Т.Шевченка періоду «трьох літ».
4. Поезія заслання 1847-1857рр.
5. Останній період творчості – 1857- 1861 рр. Епохальне значення „Кобзаря”.

Література:

- 1.Грабович Г. Шевченко, якого не знаємо. К., 2000. 302 с.
- 2.Забужко О. Шевченків міф України: Спроба філософського аналізу. К., 1997. 143с.
- 3.Зайцев П. Життя Тараса Шевченка. К.: Обереги, 2004. 480 с.
- 4.Клочек Г. Поезія Тараса Шевченка: Сучасна інтерпретація. К.: Освіта, 1998. 237с.
- 5.Лизарчук В. Шевченкове Слово. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2014. 184 с.
- 6.Смілянська Н. Структура і смисл: спроба наукової інтерпретації поетичних текстів Т. Шевченка. К.: Вища школа, 2000. 206 с.
- 7.Сулима В. Т. Шевченко: Кобзар, пророк, апостол. *Біблія і українська література*. К. : Освіта, 1999. С. 183-219.

Методичні поради:

1. Рекомендуємо переглянути фільми каналу «1+1» «Таємниці генія Шевченка» і фільми Юрія Макарова «Мій Шевченко».
2. Вдумливо прочитайте поезії Шевченка та выпишіть засоби художнього творення.

3. Поміркуйте: З яких джерел черпав Шевченко матеріал для своїх історичних творів? Яке місце поміж цих джерел посідає його власна генетична пам'ять?

Тема 7. Розвиток української реалістичної драматургії і театру в другій половині XIX століття: І. Франко, М. Старицький, І. Карпенко-Карий.

- 1.Аматорський театральний рух в Україні 60-70 рр. XIX століття.
- 2.Піднесення і розквіт українського театру і драматургії поч.80-х років XIX століття.
- 3.Створення першої професійної театральної трупи М. Кропивницьким.
- 4.Театр корифеїв під керівництвом М. Старицького. Роль М. Кропивницького, М. Старицького, І. Карпенка-Карого, І. Франка в створенні класичної реалістичної драми й комедії.
5. Драматургія І. Франка: «Украдене щастя».
6. Франко як історик, критик українського театру. Тематична та жанрова різноманітність драматургічної спадщини Франка.

Література:

1. Білецька Л. Мистецтво життєвої правди: До 100-річчя заснування театру корифеїв. К., 1982.
2. Голик О. «Один із батьків новочасного українського театру». Українська мова й література в середніх школах. 2011. № 10. С. 22-29.
3. Гриневич В. З історії написання та публікації історичної художньої прози Михайла Старицького. Українська література в загальноосвітній школі. 2004. № 7. С. 59-62.
4. Історія української літератури 70–90-х років XIX ст. : у 2 т. К. : Логос, 1999. Т. 1. С. 485–613.
5. Левчик Н. Михайло Старицький: багатогранність таланту. Дивослово. 2005. №12. С. 20-26.
6. Малютіна Н. Українська драматургія кінця XIX – початку XX ст. К., 2010.
7. Новиков А. Театральне мистецтво як естетична проблема: (матеріали до вивчення української драматургії межі XIX-XX ст.). Українська мова та література в школі. 2006. № 7. С. 43-47.

8. Павлів Л. Проблема особистого щастя у драмі Івана Франка «Украдене щастя». *Дивослово*. 2009. № 11. С. 24-26.

9. Франко І. Наш театр. <https://www.i-franko.name/uk/Publicistics/1892/NashTeatr.html>.

Методичні поради:

1. Поміркуйте: У чому полягає інтерпретація традицій української драматургії в творчості М. Старицького і Марка Кропивницького?
2. До яких тем звертався І. Франко у своїх драмах?
3. Складіть тези відповіді до кожного пункту плану.

Тема 8. Життєвий і творчий шлях та світогляд Івана Франка.

1. Поетична творчість І. Франка. Еволюція естетичної свідомості поета.
2. Художній світ збірок “З вершин і низин”, “Зів’яле листя”, “Мій Измарагд”, “Із днів журби”, “Semper tiro”.
3. Жанр поеми у творчості Івана Франка (“Панські жарти”, “Ботокуди”, “Лис Микита”, “Смерть Каїна”, “Святий Валентій”, “Іван Вишенський”, “Похорон”, “Мойсей”).
4. Мала проза Івана Франка. Проблематика, жанрова своєрідність, особливості викладу. Новаторство.
5. Від “Борислава” до “Перехресних стежок”: еволюція Франка-прозаїка. Пошуки методу і стилю.

Література:

1. Бондар М. П., Гундорова Т. І., Левчик В. І. Історія української літератури ХІХ століття: навч. посіб. для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.: у 3 кн. Кн. 3 : 70 — 90- ті роки ХІХ ст К : Либідь 1997. 432 с
2. Голод Р. Іван Франко та літературні напрями кінця ХІХ – початку ХХ століття. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2005. 281 с.
3. Гундорова Т. Невідомий Іван Франко: Грані Измарагду. К.: Либідь, 2006. 360с.
- Мельник Я. Легенди Івана Франка і biblia аросурпа. Слово і Час. 2004. № 6.
4. Жулинський М. Він знав, «як багато важить слово... ». К.: Вид. центр «Просвіта», 2008. 136 с.

5. Зеров М. Франко – поет. *Українське письменство*. К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. С. 486-515.
6. Історія української літератури ХІХ століття: у 2 кн. / за ред. акад. М. Г. Жулинського. Кн. 2. К.: Відродження, 2006. 712 с.
7. Наєнко М. Іван Франко : тяжіння до модернізму. К.: Академвидав, 2006. 96 с.
8. Павличко Д. З глибини душі. Франко І. Зів'яле листя. К.: Дніпро, 1985. С. 5–28.
9. Працьовитий В. Українська історична драматургія: [навчальний посібник]. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2009. С. 32-61.
10. Розумний Я. “Народе мій, твоїм будучим душу я тривожу”. Слово і Час. 2006. № 9.
11. Тихолоз Б. Ерос versus Танатос (філософський код “Зів'ялого листя”). Львів, 2004.
12. Ткачук М. Парадигма актантної моделі в поетичних циклах збірки "З вершин і низин" Івана Франка. Рецептивні моделі творчості Івана Франка: збірник наук. праць на пошану професора Романа Гром'яка. Тернопіль : ТНПУ, 2007. С. 17-40.

Методичні поради:

1. Ознайомтеся зі списком рекомендованої до теми літератури.
2. Прочитайте кілька поезій із кожної збірки І. Франка. Проаналізуйте їх.
3. Складіть тези відповіді на кожне питання, винесене на практичне обговорення.

Тема 9. Життєвий і творчий шлях Лесі Українки.

1. Лірика Лесі Українки. Збірки „На крилах пісень” (1893), „Думи і мрії” (1899), „Відгуки” (1902), їх жанрово-тематичний діапазон. Образи-символи в ліриці поетеси. Сильові ознаки лірики. Інтимна та пейзажна лірика Лесі Українки.
2. Проблематика та художня специфіка поем Лесі Українки „Давня казка”, „Одно слово”, „Віла-посестра”.
3. Новаторство драматургії Лесі Українки. Неоромантичні тенденції у творах. Трагізм образу пророчиці у драматичній поемі „Кассандра”.
4. Образ митця в драматичних творах „Оргія”, „У пущі”.

5. Проблематика і жанрова специфіка драматичних поем „Бояриня”, „Лісова пісня”.

Література:

1. Агеєва В. П. Поетеса зламу століть: Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації. К.: Либідь, 2001. 264 с.
2. Бичко А. Леся Українка: Світоглядно-філософський погляд. К., 2000. 186 с.
3. Зборовська Н. Моя Леся Українка. Есей. Тернопіль: Джура, 2002. 228 с.
4. Історія української літератури. Кінець ХІХ – поч. ХХ ст. За ред. О.Д. Гнідан. Кн. 1. К., 2006. С. 181-245.
5. Євшан М. Леся Українка. Критика. Літературознавство. Естетика. К.: Основи, 1998. С. 153–163.
6. Камінчук О. Художній світогляд та особливості поетики Лесі Українки. Дивослово. 2003. № 1. С. 54-58.
7. Криловець А. Українська література перших десятиріч ХХ століття: Філософські проблеми. Тернопіль: Навч. книга, 2005. 256 с.
- Рисак О. У вимірах самотності і спокуси владою (три драматичні поеми Лесі Українки – “Кассандра”, “У пущі”, “Камінний господар”). Луцьк, 1999.
8. Працьовитий В. Проблема роздвоєння української душі у драматичній поемі Лесі Українки «Бояриня». Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка. Серія: Літературознавство: Збірник. Тернопіль: ТНПУ, 2012. С.125-143.
9. Скупейко Л. Міфопоетика «Лісової пісні» Лесі Українки. Київ: Фенікс, 2006. 414 с.
10. Ткачук М. П. Українська поезія останньої третини ХІХ століття: основні тенденції розвитку й естетична стратегія: Навч. посіб. Т., 1998. 80 с.

Методичні поради:

1. Уважно опрацюйте рекомендовану наукову літературу з теми. Законспектуйте найважливіші думки дослідників, які стосуються винесених на опрацювання питань.

2. Прочитайте поезії та драматичні поеми Лесі Українки та выпишіть із них засоби художнього творення.

3. Поміркуйте про актуальність у сьогоденні тем, які піднімала у своїх творах Леся Українка.

Тема 10. Життєвий і творчий шлях Володимира Винниченка.

1. Життя і політична діяльність письменника.

2. Збірка «Краса і сила»: проблематика, система образів, своєрідність стилю. Особливості малої прози В. Винниченка.

3. Жанрові особливості роману «Сонячна машина». Оцінка твору літературознавцями.

4. Синтез традицій і новаторства у драматургії автора. Відображення трагедії українського народу в драмі «Між двох сил». Проблематика і конфлікт у драмі «Закон».

Література:

1. Баран Г. Роман-пантопія В.Винниченка «Сонячна машина»: проблематика, особливості поетики. Дрогобич: Вимір, 2001. 194 с.

2. Бойко-Блохін Ю. Драма «Між двох сил» В. Винниченка як відображення української національної революції. Слово і час. 1992. № 7. С. 16-24.

3. Гнідан О.Д., Дем'янівська Л.С. Володимир Винниченко. Життя, діяльність, творчість: навч. посіб. для студ.-філол. К. : Четверта хвиля, 1996. 256 с.

4. Грищенко Т. Грані таланту Володимира Винниченка. Дивослово. 1994. № 9. С. 35-38.

5. Гуменюк В. Сила краси: Проблеми поетики драматургії Володимира Винниченка. Монографія. Симферопіль, 2001. 304 с.

6. Зеров М. «Сонячна машина» як літературний твір. Твори: У 2 т. К. : Дніпро, 1990. Т. 2. С. 435-456.

7. Жулинський М. Володимир Винниченко. Із забуття в безсмертя. К.: Дніпро, 1990. С. 128-174.

8. Історія української літератури. Кінець XIX – поч. XX ст. За ред. О.Д. Гнідан. Кн. 2. К., 2006. С. 97-244.

9. Свєрбілова Т. Персонажі Винниченкових п'єс – кати чи жертви. Слово і час. 1993. № 5. С. 32-40.
10. Сиваченко Г. «Сонячна машина» В. Винниченка і роман-утопія ХХ ст. Слово і час. 1994. № 1. С. 42-47.
11. Слабошпицький М. Письменник світового масштабу: Штрихи до портрета Володимира Винниченка. Українська мова і література в школі. 1991. № 2. С. 62–68.

Методичні поради:

1. Уважно опрацюйте рекомендовану наукову літературу з теми. Складіть хронологічну таблицю.
2. Прочитайте на вибір одну новелу зі збірки «Краса і сила» та проаналізуйте її детально.
3. Проаналізуйте драму «Між двох сил» і «Закон», звертаючи увагу на наступні складники: жанр твору, ідейно-тематична основа твору, сюжет, сутність конфлікту, образи-персонажі та прийоми творення характерів драми.

Тема 11. Поети «празької школи».

1. Празька літературна група. Контури явища. Представники. Передумови виникнення української літератури за межами батьківщини. Празька літературна група: учасники, ідеологія. Мотивний комплекс у ліриці.
2. Творчість Олега Ольжича і Олени Теліги.
3. Євген Маланюк – поет й есеїст.

Література:

1. Астаф'єв О. Поетичні системи українського зарубіжжя. Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України, 2005. 65 с.
2. Голембовська Т. Творчість Олени Теліги в літературознавчих дослідженнях: аспект ідентичності. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Випуск 2 (32) 2014. С. 43-50. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/2126/1/%D0%A2%D.pdf>.
3. Ільницький М. Від «Молодої музи» до «празької школи». Львів, 1995.

4. Баган О. «Бард неспокою раси» (Евген Маланюк). Лицарі духу (Українські письменники-націоналісти – «вісниківці»). Дрогобич: Відродження, 1996. С. 9-37.
5. Войчишин Ю. «Ярий крик і біль тужавий...»: Поетична особистість Євгена Маланюка. К.: Либідь, 1993. 160 с.
6. Жулинський М. Олег Ольжич і Олена Теліга. Нариси про життя і творчість. Вибрані твори. Видавництво імені Олени Теліги, 2001. 144 с.
7. Омельчук О. Національне підсвідоме в теоретичному доробку Євгена Маланюка. Слово і час. 2000. № 11. С. 53-58.
8. Неборак В. Євген Маланюк. Історія української літератури ХХ століття: у 2 кн. Кн. 1.: 1910 – 1930-ті роки. К.: Либідь, 1994. С. 345-355.
9. Поети празької школи: Срібні сурми: Антологія. К.: Смолоскип, 2009. 916 с.
10. «Празька школа» українських письменників. Поезії. Львів: «Червона калина», 2004. 256 с.
11. Рудюк О. Спільність творчих мотивів Олега Ольжича та Олени Теліги. Історико-філологічний збірник з регіональних проблем. Випуск 29 / 2018. http://library.zu.edu.ua/vz/29/Vg_2018_29_9.pdf.

Методичні поради:

1. Опрацюйте наукову літературу з теми. Складіть хронологічні таблиці.
2. Прочитайте та проаналізуйте кілька поезій на вибір Олега Ольжича, Олени Теліги та Євгена Маланюка.

Тема 12. Валер'ян Підмогильний. Огляд творчості.

1. Стислий огляд життя і творчості Валер'яна Підмогильного – українського прозаїка і перекладача.
2. Особливість новелістики Валер'яна Підмогильного – посилена увага до психології героїв, їх внутрішнього світу («Військовий літун»).
3. Екзистенційні мотиви в творчості В. Підмогильного. Вирішення складних морально-психологічних проблем сучасної йому доби («Собака», «Проблема хліба»).

4. Роман «Місто» – твір про моральну деградацію особистості через відсутність власних моральних орієнтирів. Композиція, проблематика, система образів.

Література:

1. Бабинець Н. Співзвуччя душі людини і душі «Міста» (за романом В. Підмогильного «Місто»). Українська мова та література. 2006. Грудень (№ 46). С. 24-26.
2. Деркач Л. Трансформація подорожі міфологічного героя у структурі наративної моделі «Міста» В. Підмогильного. Слово і час. 2007. № 4. С. 12-18.
Досвід кохання і критика чистого розуму: Валер'ян Підмогильний / Упоряд. О. Галета. К. : Факт, 2003. 432 с.
3. Коломієць Л. «Місто» В. Підмогильного: проблематика та структурна організація. Слово і час. 1991. № 5. С. 64-70.
4. Мовчан Р. В. Проза Валер'яна Підмогильного в контексті українського модернізму 1920-х років. Таїни художнього тексту (до проблеми поетики художнього тексту): зб. наук, праць / Ред. кол.: Н. І. Заверталюк (наук, ред.) та ін. Дніпро Ліра, 2016. Вип. 19. С. 35-46.
5. Рижков В. Письменник із покоління, що билосся під Крутами : до 110-річного ювілею Валер'яна Підмогильного стали відомі нові факти з його біографії. День. 2011. 4 лют. (№ 19-20). Режим доступу : <http://www.day.kiev.ua/302351>.
6. Тарнавський М. Між розумом та ірраціональністю. Проза Валер'яна Підмогильного. К.: Університетське видавництво «Пульсари», 2004. 232 с.
7. Тимків Н. Інтелектуальні і моральні засади життя Степана Радченка: образ головного героя роману Валер'яна Підмогильного «Місто» з точки зору авторської позиції. Дивослово. 2005. № 10. С. 24-30.
8. Шерех Ю. Людина і люди («Місто» Валер'яна Підмогильного). Українська мова та література. 2000. № 37. С. 6-8.

Методичні поради:

1. Прочитайте художні твори «Військовий літун», «Собака», «Проблема хліба», «Місто». Акцентуйте увагу на проблематиці та сюжетних характеристиках

зазначених творів. Особливо простежте екзистенційні мотиви у творчості письменника.

2. Опрацювавши рекомендовану наукову літературу до теми, складіть тези відповідей на поставлені запитання до кожного пункту плану.

Тема 13. Творчість Ліни Костенко.

1. Творчий шлях Л. Костенко. Мотиви поезії: спогади про лихоліття минулої війни з фашизмом і її відлуння у нашому сьогоденні («Пастораль ХХ сторіччя», «Тут обелісків ціла рота»). Роздуми поетеси над швидкоплинністю часу, неперехідністю справжніх духовних цінностей («Життя іде і все без коректур...», «Вже почалось, мабуть, майбутнє...», «Не треба думати мізерно...»). Вічна тема кохання, благородних людських почуттів («Світлий сонет», «Розкажу тобі думку таємну»).

2. Роман у віршах «Берестечко». Історична основа твору, сюжет.

3. Роман у віршах «Маруся Чурай».

Література:

1. Брюховецький В. Ліна Костенко: Нарис творчості. К., 1990. 262 с.
2. Вона як хліб: на пошану творчості Ліни Костенко: публікації 2005-2011 рр. / упоряд. Л. Голота, Є. Букет. К.: Укр. пріоритет, 2011. 160 с. (Бібліотека «Слова Просвіти»; кн. 4). Режим доступу: <http://slovoprosvity.org/pdf/bsp/bsp4.pdf>.
3. Дзюба І. Пишеться «Велика книга нашого народу». Костенко Л. Берестечко. Історичний роман. К.: Либідь. 2010. С. 185-206.
4. Жуковська Г.М. «Усе іде, але не все минає». Пам'ять і час у творчості Ліни Костенко: Монографія. К.: Книга, 2010. 188 с.
5. Кодак М. «Берестечко»: один урок українству. Сл. і час. 2000. № 1. С. 48-49.
6. Костенко Л. Навчальний посібник-хрестоматія / Ідея, упорядкування, інтерпретація творів Григорія Ключека. Кіровоград: Степова Еллада, 1999. 320 с.
7. Миронюк Л. Художній світ історичного роману Л. Костенко «Берестечко». Вісник Запорізького національного університету. 2010. № 2. С. 209-212.

8. Нахлік О. Образ часу в поезії Ліни Костенко. Письменник – Нація – Універсум: світогляд. та худож. шукання в л-рі ХІХ–ХХ ст. Львів. від-ня Ін-ту л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Львів, 1999. С. 200-229.

9. Пономаренко І. В. Філософська лірика Ліни Костенко. Актуал. пробл. літературознавства : зб. наук. пр. / наук. ред. Н. І. Заверталюк. Дніпропетровськ, 2001. Т. 11. С. 60-67.

10. Ромащенко Л. Минуле – урок для сучасності, проекція на майбутнє : (роздуми над романом Л. Костенко «Берестечко»). Укр. л-ра в загальноосвіт. шк. 2000. № 5. С. 44-51.

11. Семенюк Г. Осмислюючи «Ікси історії» (історичні мотиви в творчості Ліни Костенко). Сучас. погляд на л-ру : наук. зб. / Нац. пед. ун-т ім. М. Драгоманова. К., 2000. Вип. 2. С. 149-154.

12. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління. К.: Смолоскип, 2010. С. 25-58.

13. Чухонцева Н. Проблеми мистецтва у романі Ліни Костенко «Маруся Чурай». Півд. арх. (Філологічні науки): [зб. наук. пр.]. Херсон, 2000. Вип. 8. С. 96-102.

Методичні поради:

1. Поміркуйте над цитатою з роману «Берестечко» та її актуальністю в сьогочассі:

Отак воно і йдеться до руїни.

Отак ми й загрузаємо в убогство.

Є боротьба за долю України.

Все інше – то велике мискоборство.

2. Подумайте над питанням впливу на нашу історичну свідомість роману «Маруся Чурай».

3. На матеріалі поезій «Доля», «Вечірнє сонце, дякую за день!», «Поезія згубила камертон» та ін. дослідіть погляди поетеси на суть та призначення поетичної творчості.

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДО КОНСПЕКТУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ І НАУКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

*(подаємо відповідно до рекомендацій, запропонованих П.В. Білоусом та
О.П. Білоусом)¹.*

«Протягом усього часу навчання конспектування є для студента однією з основних форм нагромадження і фіксування інформації. Конспект — короткий письмовий виклад змісту книги, статті, лекції. Відповідно до джерел інформації розрізняють конспектування письмових текстів (монографії, статті, трактату та ін.) та усного мовлення (лекції, доповіді, повідомлення).

Передумовами ґрунтовного осмислення наукового тексту є такі:

- 1) текст краще читати уривками (абзац, глава, параграф, розділ), щоб зрозуміти його загалом, а потім детальніше розібратися у суті викладених думок і суджень;
- 2) до кожного з фрагментів варто ставити запитання «Про що цей текст?», тобто визначати, в чому суть висловленого;
- 3) у кожному уривку слід виокремлювати основний смисл і стисло його передавати на письмі — в конспекті;
- 4) ключові фрази можна занотувати без змін;
- 5) опрацьовуючи фрагменти послідовно, необхідно намагатися зрозуміти логіку всього конспектованого тексту;
- б) основні поняття, важливі формулювання варто особливо акцентувати в конспекті (підкреслювати, локалізувати, писати іншим кольором);

Застереження від помилок:

- а) читаючи текст для конспектування, нічого не можна пропускати в ньому;
- б) формальне конспектування (з кожного абзацу по реченню) — марнування часу;
- в) не слід переписувати з чужого конспекту, необхідно звертатися тільки до першоджерел;

---

¹ П.В. Білоус, О.П. Білоус. Українська література XI—XVIII ст.: навч. посіб. для самостійної роботи студента. К. : ВЦ «Академія», 2010. 360 с.

г) потрібно обов'язково вказувати в конспекті назву книги (статті), ім'я автора, рік видання, сторінки; це допоможе, коли доведеться щось уточнити, поглибити. Конспектування — це не занудна формальність, а важлива чорнова робота у здобуванні потрібних знань» [Білоус, 2010, с. 20-21].

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПІДГОТОВКИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ

Презентація виконується в комп'ютерній програмі Power Point Presentation чи будь-якій іншій за вибором студента, яка передбачає можливість ілюстрованого викладу певного фрагменту матеріалу. Тема презентації виконується у межах тематики курсу. Тема роботи обирається на вибір із запропонованих, або формулюється студентом самостійно в межах матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. У другому випадку студент повинен узгодити тему із викладачем. Презентація повинна складатися з максимум 20-ти слайдів. Зміст презентації цілком має відповідати темі доповіді студента.

Орієнтовна тематика презентацій

- ▶ Особливості жанру літопису. «Повість минулих літ» як енциклопедичне зведення давніх часів.
- ▶ Перекладна література та її значення у розвитку давньоруської літератури.
- ▶ Українські переклади Біблії.
- ▶ Українські апокрифи: походження, функціонування, образи. Біблійно-легендарний зміст твору «Ходіння Богородиці по муках».
- ▶ Проблема автентичності «Слова про Ігорів похід».
- ▶ Переклади і переспіви «Слова про Ігорів похід».
- ▶ «Повчання» Володимира Мономаха: джерела, зміст та композиція твору.
- ▶ Поезія епохи Ренесансу. Творчість Ю. Дрогобича.
- ▶ Ідейно-художня своєрідність «Викриття диявола-світодержця» Івана Вишенського.
- ▶ Українське бароко у сучасних дослідженнях.
- ▶ «Тренос» Мелетія Смотрицького: барокові ознаки твору.

- ▶ Трагікомедія Феофана Прокоповича «Володимир» – сюжет, система дійових осіб.
- ▶ Світоглядні основи та філософські принципи Григорія Сковороди.
- ▶ Ідейно-художня своєрідність байок Григорія Сковороди.
- ▶ «Енеїда» Івана Котляревського як видатне історико-літературне та суспільне явище.
- ▶ Специфічність художнього зображення дійсності у «Енеїді» І. Котляревського. Екранізація твору.
- ▶ Повість Г. Квітки-Основ'яненка «Конотопська відьма»: сюжет, композиція, система персонажів, образи народної демонології.
- ▶ Поетична творчість представників Харківської романтичної школи.
- ▶ Діяльність гуртка «Руська трійця». Значення «Русалки Дністрової» у контексті літературного відродження на західноукраїнських землях.
- ▶ Роман П. Куліша «Чорна рада»: проблематика, образи, сюжетно-композиційні особливості. Проведення паралелей з творами В. Скотта.
- ▶ Поема Тараса Шевченка «Гайдамаки». Історія написання, жанрова специфіка твору, провідна ідея. Рецепція твору сучасним літературознавством.
- ▶ Еволюція жанру балади у творчості Т. Шевченка.
- ▶ Поема «Кавказ» Т. Шевченка як художній феномен: жанрово-стильові особливості.
- ▶ Художнє осмислення зв'язку минулого і сучасного в поезії Т. Шевченка «Трьох літ».
- ▶ Україномовна художня спадщина Марка Вовчка: питання стилю, проблемно-тематичний аспект, провідні ідеї творчості.
- ▶ Психологічний роман Анатолія Свидницького «Люборацькі».
- ▶ Урбаністична тема у творчості І. Нечуя-Левицького (на прикладі романів «Хмари», «Над Чорним морем»).
- ▶ Реалістичний код роману-епопеї «Повія» Панаса Мирного: історія написання та друку, особливості психологізму, композиція твору.

- ▶ Поетика поезій Івана Франка. Аналіз поезій на вибір.
- ▶ Особливості драматургії Івана Франка.
- ▶ Новаторство Франка-прозаїка. Аналіз твору на вибір.
- ▶ Образ пореформеного села в драматургії театру корифеїв.
- ▶ Драматургія М. Старицького: основне коло проблем, життєвих явищ, риси новаторства.
- ▶ Модернізм в українській літературі: передумови виникнення, філософське підґрунтя, типологічні та національні ознаки.
- ▶ «Молода Муза» як ланка зв'язку між європейським і українським літературним процесом.
- ▶ «Українська хата»: спільне і відмінне з «Молодою Музою».
- ▶ Засудження рабської покірності сучасників у віршах Лесі Українки.
- ▶ Інтимна та пейзажна лірика Лесі Українки.
- ▶ Авторська інтерпретація міфологічних колізій у драматичній поемі «Кассандра» Лесі Українки.
- ▶ Психологізм новелістики М. Коцюбинського.
- ▶ Проблематика, ідейне спрямування антивоєнних новел Василя Стефаника та Марка Черемшини.
- ▶ «Сонячна машина» В. Винниченка – перший український науково-фантастичний роман.
- ▶ Зіставити кінострічки із творами Володимира Винниченка «Гріх», «Чорна Пантера і Білий Ведмідь».
- ▶ Літературні угруповання 1920-х років і літературна дискусія 1925 – 28 років.
- ▶ Літературно-організаційна діяльність М. Хвильового.
- ▶ Рання творчість П. Тичини і кларнетизм.
- ▶ Легенда світового кіно – Олександр Довженко.
- ▶ Суперечливе трактування образу України в поезії Є. Маланюка.
- ▶ Ідейно-змістова і формотворча новизна лірики поетів-шістдесятників.

- ▶ Лірика Василя Симоненка.
- ▶ Особливості індивідуального стилю Ліни Костенко.
- ▶ Роман-балада Валерія Шевчука «Дім на горі»: синтез бароко і магічного реалізму на рівні сюжету, композиції, образності.
- ▶ Війна і діти в прозі Григора Тютюнника. Гуманізм письменника.
- ▶ Поетична творчість В. Стуса: від «Зимових дерев» до «Палімпсестів».
- ▶ Представники, естетичні засади літературних угруповань 1990-х – 2000-х рр.
- ▶ Поетика неомодерністичної лірики (Василь Герасим'юк, Ігор Римарук, Тарас Федюк).

ВЕДЕННЯ ЧИТАЦЬКОГО ЩОДЕННИКА

Засвоєння курсу вимагає прочитання багатьох художніх творів, що для студента-філолога є професійним завданням. Щоб полегшити запам'ятовування текстів, доцільно вести читацький щоденник. Студент повинен осмислити текст як художній твір, як естетичне явище в доробку письменника та загалом у контексті історії української та зарубіжної літератури. Під час конспектування художнього твору доцільно зазначати автора, чітко записувати заголовки та наявності підзаголовки, з'ясувати час та обставини написання твору, адже це може суттєво вплинути на подальший його аналіз. Також варто звертати увагу на жанр, архітектоніку та усі складники форми і змісту твору. Записи в щоденнику можна робити у довільній формі. Цікаві та важливі для подальшої інтерпретації цитати з текстів варто виписувати повністю, наприклад тропіку, віршові розміри, вид строфи, римування тощо. Це полегшить підготовку до практичного заняття. Корисно записувати й власні судження про твір після його прочитання.

Для аналізу художнього твору рекомендуємо користуватися навчальним посібником Василя Марка «Аналіз художнього твору» (К.: Академвидав, 2013. 280 с.).

СПИСОК ТВОРІВ ДЛЯ ОBOB'ЯЗKOBOTO ПPOЧИТАННЯ

- ▶ «Повість минулих літ»: «Оповідання про благословення апостола Андрія і заснування Києва», «Оповідання про загибель князя Ігоря від древлян і помсту княгині Ольги», «Оповідання про перемогу князя Ярослава Мудрого».
- ▶ Іларіон Київський. «Слово про Закон і Благодать».
- ▶ Володимир Мономах. «Повчання».
- ▶ Данило Заточник. «Моління Данила Заточника, писане до князя свого Ярослава Володимировича».
- ▶ Кирило Туровський. «Слово в неділю по Великодні».
- ▶ «Слово о полку Ігоревім».
- ▶ «Галицько-Волинський літопис»: «Легенда про євшан-зілля», «Початок князювання Данила Романовича», «Приїзд князя Данила в Орду до Хана Батия».
- ▶ «Києво-Печерський патерик»: «Про Прохора Лободяника», «Про Агапідалічця», «Про Олімпія Іконописця».
- ▶ «Ходіння Богородиці по муках».
- ▶ Юрій Дрогобич. «Прогностична оцінка поточного 1483 року».
- ▶ Іван Вишенський. «Викриття диявола-світодержця».
- ▶ Мелетій Смотрицький. «Тренос».
- ▶ Іван Величковський. «Минути», «Рак літеральний», «Мінливий».
- ▶ Феофан Прокопович. «Володимир».
- ▶ Григорій Сковорода. «Пісня 3-тя», «Пісня 10-та», «Пісня 13-та», «De libertate», «Байка 14. Сова і Дрізд», «Байка 23. Собака та Вовк», «Байка 27. Бджола та Шершень».
- ▶ І. Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка».
- ▶ Г. Квітка-Основ'яненко. «Конотопська відьма», «Маруся», «Мертвецький Великдень».

- ▶ Л. Боровиковський. «Маруся», «Чарівниця». Байки на вибір.
- ▶ Є. Гребінка. («Човен», «Українська мелодія», «Вудмежий суд»).
- ▶ Т. Шевченко. «Кобзар», поема «Гайдамаки».
- ▶ Марко Вовчок. «Народні оповідання» (на вибір).
- ▶ П. Куліш. «Чорна рада».
- ▶ І. Нечуй – Левицький на вибір «Дві московки», «Микола Джеря», «Кайдашева сім'я», «Хмари», «Над Чорним морем».
- ▶ Панас Мирний. На вибір «Хіба ревуть воли як ясла повні», «Повія».
- ▶ І. Франко. «Украдене щастя», поезії на вибір, «Перехресні стежки», оповідання на вибір.
- ▶ І. Карпенко – Карий. На вибір «Сава Чалий», «Хазяїн».
- ▶ Старицький М. «Доки сонце зійде – роса очі виїсть», «Глитай, або ж Павук» (на вибір).
- ▶ Леся Українка. «Лісова пісня», «Кассандра», поезії на вибір.
- ▶ М. Коцюбинський. На вибір «Intermezzo», «Коні не винні», «Цвіт яблуні».
- ▶ В. Стефаник. «Камінний хрест».
- ▶ Винниченко В. «Між двох сил», «Сонячна машина», оповідання на вибір.
- ▶ М. Хвильовий (М. Г. Фітільов). «Мати».
- ▶ П. Тичина. «Блакить мою душу обвіяла», «Арфами, арфами...», «Ой не крийся, природо...», «Ви знаєте, як липа шелестить...», «Гаї шумлять», «Розкажи, розкажи мені, поле...».
- ▶ Г. Косинка. На вибір «За земельку», «На золотих богів», «Політика».
- ▶ О. Довженко. «Україна в огні», «Щоденник», «Зачарована Десна» на вибір.
- ▶ В. Підмогильний. «Місто».
- ▶ І. Кочерга. «Свіччине весілля».
- ▶ Григорій Тютюнник. На вибір «Смерть кавалера», «Син приїхав», «Оддавали Катрю», «Три зозулі з поклоном».
- ▶ Гуцало Є. П. Оповідання (на вибір).
- ▶ Дрозд В. Г. «Самотній вовк» («Вовкулака»).

- ▶ Ліна Костенко. «Марусі Чурай», «Життя іде і все без коректур...», «Вже почалось, мабуть, майбутнє...», «Не треба думати мізерно...».
- ▶ В. Симоненко. Поезія (на вибір).
- ▶ В. Стус. Поезія (на вибір).
- ▶ В. Шевчук. «Дім на горі», новели (на вибір).
- ▶ І. Драч. «Балада про соняшник», «Етюд про хліб».
- ▶ Б. Олійник. «В оборону хліба», «Пісня про матір».
- ▶ П. Загребельний. «Диво» або «Роксолана».
- ▶ І. Багряний «Сад Гетсиманський».
- ▶ М. Матіос «Солодка Даруся».
- ▶ Ю. Андрухович. «Рекреації», «Перверзія», «Московіада», «Дванадцять обручів» (на вибір).
- ▶ О. Забужко. Новели на вибір.
- ▶ Кононенко Є. «Повії теж виходять заміж», «Жертва забутого майстра» (на вибір) та «Імітація».
- ▶ Кокотюха А. «Темна вода», «Повзе змія», «Червоний» (на вибір).
- ▶ Шкляр В. «Ключ», «Елементал», «Чорний ворон» (на вибір).

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Загальна характеристика періодів розвитку давньої української літератури.
2. Особливості давньої української літератури.
3. Перекладна література Київської Русі.
4. Ідейний зміст і структура «Повісті минулих літ». Принципи зображення історичних подій.
5. Особливості Київського літопису.
6. Структура, образи, особливості стилю Галицько-Волинського літопису.
7. «Слово про Закон і Благодать» митрополита Іларіона як відображення духовних проблем інтелектуального життя Київської Русі.
8. «Слово в неділю по Великодні» К. Туровського – біблійні джерела тексту, роль символів, антитези у творі.

9. Система образів «Слова про Ігорів похід». Образ Руської землі.
10. Художній час і простір у «Слові о полку Ігоревім».
11. Проблема авторства «Слова о полку Ігоревім». Образ автора.
12. Українська література XIII – п/п XVI ст.
13. Києво-Печерський патерик: історія створення, ідейна спрямованість пам'ятки. Мотив чуда у творі. Композиційні особливості.
14. «Повчання дітям» Володимира Мономаха: час і причини написання, композиція. Образ ідеального князя.
15. Українська література пізнього Середньовіччя (II пол. XIII- п/п XVI ст.).
16. Ренесанс та Реформація в Україні – особливості розвитку.
17. Творчість Юрія Котермака (Дрогобича). «Прогностична оцінка поточного 1483 року» як твір епохи гуманізму.
18. Життєвий і творчий шлях Павла русина із Кросна.
19. Життєвий і творчий шлях І. Вишенського.
20. Ідейно-художня своєрідність «Викриття диявола-світодержця» І. Вишенського.
21. Історичні умови розвитку України в другій половині XVI – на початку XVII ст.
22. Формування барокового стилю в українському письменстві.
23. Полемічна проза: передумови виникнення та розвиток в Україні.
24. Українська драматургія XVII – XVIII ст.
25. Особливості композиції і жанр драми Ф. Прокоповича «Володимир». Зміст конфлікту. Проблематика.
26. «Байки харківські» Г. Сковороди: композиція, тематика, зв'язок із античністю.
27. Жанрово-тематичне багатство поетичних творів Г. Сковороди.
28. І. Котляревський – зачинатель нової української літератури.
29. Специфічність художнього зображення дійсності у «Енеїді» І. Котляревського.
30. Поетика драми І. Котляревського «Наталка-Полтавка».

31. Григорій Квітка-Основ'яненко – перший класик нової української прози.
32. Бурлескний твір «Конотопська відьма». Поєднання реального й фантастичного в повісті.
33. Поетика романтизму та його основні школи й течії в українській літературі.
34. Сентиментальна течія в національній літературі першої половини ХІХ ст.
35. Художній доробок членів «Руської трійці».
36. Періодизація творчості Т. Г. Шевченка.
37. Ранній період творчості Т. Шевченка.
38. Твори Т. Шевченка про історичне минуле України. Поема „Гайдамаки”.
39. Творчість Т. Шевченка періоду «трьох літ».
40. Поетична творчість Т. Шевченка періоду заслання.
41. Епохальне значення «Кобзаря» Т. Шевченка.
42. «Народні оповідання» Марка Вовчка та їх значення в розвитку реалістичної прози.
43. Пізній романтизм у літературі ХІХ століття: П. Куліш, О. Стороженко, Ю. Федькович.
44. Поетика роману П. Куліша «Чорна рада».
45. Українська реалістична проза ХІХ ст. Загальний огляд.
46. Творчість І. Нечуя-Левицького в культурно-історичному контексті.
47. Урбаністична тема у творчості І. Нечуя-Левицького (на прикладі романів «Хмари», «Над Чорним морем»).
48. Життєвий і творчий шлях Панаса Мирного. Загальна періодизація творчості, основні напрями діяльності.
49. Роман «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного та Івана Білика: історія написання, сюжетно-композиційна організація.
50. Реалістичний код роману-епопеї «Повія» Панаса Мирного: історія написання та друку, особливості психологізму, композиція твору.
51. Розвиток української реалістичної драматургії і театру в другій половині ХІХ століття: І. Франко, М. Старицький, І. Карпенко-Карий (загальний огляд).
52. Конфлікти та проблематика творів І. Карпенка-Карого.
53. Життєвий і творчий шлях І. Франка.

54. Поетична творчість І. Франка. Еволюція естетичної свідомості поета.
55. Новаторство Франка-прозаїка.
56. Драма І. Франка “Украдене щастя”: проблематика, система персонажів.
57. Жанрово-стильові особливості повісті І. Франка «Перехресні стежки».
58. Модернізм в українській літературі: передумови виникнення, філософське підґрунтя, типологічні та національні ознаки.
59. Життєвий і творчий шлях Лесі Українки.
60. Лірика Лесі Українки.
61. Проблематика та художня специфіка поем Лесі Українки.
62. Новаторство драматургії Лесі Українки. Неоромантичні тенденції у творах. Трагізм образу пророчиці у драматичній поемі «Кассандра».
63. Життєвий і творчий шлях М. Коцюбинського.
64. Психологізм етюду М. Коцюбинського «Цвіт яблуні».
65. Модерна новелістика. Соціально-психологічна основа новел В. Стефаника, Л. Мартовича, М. Черемшини.
66. Життєвий і творчий шлях В. Винниченка.
67. Жанрові особливості роману В. Винниченка «Сонячна машина».
68. Соціально-політичні та естетичні координати розвитку історії української літератури 1910 – 1930 рр. ХХ століття.
69. Творчість Павла Тичини.
70. Українська кінодраматургія і О. Довженко.
71. Празька літературна група: учасники, ідеологія. Мотивний комплекс у ліриці.
72. Роман В. Підмогильного «Місто».
73. Українська драматургія першої половини ХХ століття. Драма І. Кочерги «Свіччине весілля».
74. Українська література 1960 – 1980-х рр. ХХ століття: суспільно-історичні умови розвитку, література в системі художніх напрямків і стилів (модернізм, соцреалізм, постмодернізм).
75. Поезія шістдесятників: загальний огляд.

76. Життя і творчість В. Стуса.
77. Поетична творчість Ліни Костенко. «Маруся Чурай».
78. Художня проза соціалістичного реалізму: загальний огляд.
79. «Химерна проза»: В. Шевчук, Є. Гуцало, В. Дрозд.
80. Творчість Григора Тютюнника.
81. Історико-культурний контекст розвитку української літератури кін. 80-х – початку 90-х рр. ХХ ст.
82. Українська література 1990-х – 2000-х років: стильові координати.
83. Феномен жіночого письма в художній літературі. Проза Марії Матіос, Оксани Забужко, Євгенії Кононенко, Тані Малярчук та ін.

ЗРАЗОК МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Окреслити особливості розвитку давньої української літератури.
2. «Повчання дітям» Володимира Мономаха: час і причини написання, композиція. Образ ідеального князя.

Тести:

1. Вкажіть, що таке агіографія:
  - а) життя святих;
  - б) мандри святими місцями;
  - в) розповіді про монастирі;
  - г) розділ Біблії.
2. За жанром «Повість минулих літ» — це
  - а) літопис;
  - б) поема;
  - в) балада;
  - г) повчання;
  - д) повість.
3. Оберіть твір, автором якого є Іларіон:
  - а) «Повість минулих літ»;
  - б) «Слово про Закон і Благодать»;

в) Київський літопис;

г) «Повчання».

4. Якому племені помстилась Ольга за вбивство чоловіка Ігоря?

а) сіверянам

б) деревлянам

в) полянам

г) половцям

д) хозарам

5. Коли і де було здійснене перше видання «Слова про Ігорів похід»?

а) 1185 року в Києві;

б) 1787 року в Москві;

в) 1800 року в Москві.

6. Гостра суперечка з приводу протилежних думок з якогось питання, яка точилась напр. XVI – поч. XVII ст. між уніатськими і православними письменниками, має назву:

а) полеміка;

б) полонізація;

в) трактат;

г) дискусія;

д) памфлет.

7. У якому з навчальних закладів навчався Г. Сковорода ?

а) Києво-Могилянській академії;

б) Київському університеті;

в) Харківському колегіумі;

г) Львівському колегіумі.

8. У якому вірші Г. Сковороди звучить біографічний момент, пов'язаний із небезпекою потрапити в кріпацьку залежність від поміщика Степана Томари?

а) «Всякому городу нрав і права»;

б) «Вида житія сего я горе»;

в) «Кто сердцем чист и душею»;

г) «На день народження Василя Томари»;

д) «De libertate».

9. „Шкільною драмою” називали твори, які:

а) належали до драматичного жанру;

б) п'єси, в яких порушувались проблеми тогочасної освіти;

в) п'єси, написані в навчальних закладах з метою навчання і виховання;

г) драматичні твори, інсценізовані учнями шкіл.

10. Вкажіть, ким був Юрій Дрогобич:

а) святим;

б) князем;

в) культурно-освітнім діячем;

г) паломником.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

1. Білоус П.В. Історія української літератури XI – XVIII ст.: навч. посіб. Київ: Академія, 2009. 423 с.
2. Білоус П.В. Українська література XI – XVIII ст.: навч. посібник для самостійної роботи студента. К., 2010. 360 с. <http://eprints.zu.edu.ua/22601/1/%82.pdf>.
3. Возняк М. Історія української літератури: У 2-х кн. Кн.2. Львів: Світ, 1994. 555 с.
4. Грабович Г. До історії української літератури: (Дослідж., есеї, полеміка). К.: Критика, 2003. 632 с.
5. Європейське відродження та українська література XIV – XVIII ст. / Відп. ред. О. Мишанич; АН України; Ін-т літ. ім. Т. Шевченка. К.: Наук. думка, 1993. 372 с.
6. Єфремов С. Історія українського письменства. К.: Феміна, 1995. 688 с.
7. Задорожна Л. Історія української літератури кінця XVIII – 60-х років XIX століття. К.: ВПЦ Київський університет, 2004. 456 с.

8. Історія української літератури / Кінець XIX – початок XX ст.: У 2 кн.: За ред. проф. О.Д. Гнідан. К.: Либідь, 2005. Кн.1. 624 с.; К.: Либідь, 2006. Кн.2. 496 с.
9. Історія української літератури XIX століття : підручник : у 2 кн. / за ред. акад. М. Г. Жулинського. К. : Либідь, 2005. Кн. 1. 656 с.
10. Історія української літератури XIX століття: підручник : у 2 кн. / за ред. акад. М. Г. Жулинського. К. : Либідь, 2006. Кн. 2. 712 с.
11. Історія української літератури: XX – поч. XXI ст. : навч. посіб. : у 3 т. / В. І. Кузьменко, О. О. Гарачковська, М. В. Кузьменко та ін. ; за ред. В. І. Кузьменка. К. : Академвидав, 2013. Т. 1. 2013. 592 с.; Т. 2. 2014. 536 с.; Т. 3. 2016. 552 с.
12. Історія української літератури: у 12-ти т. - Т. 1: Давня література (X – перша половина XVI ст.) / редкол.: Віталій Дончик (голова), Лукаш Скупейко, Надія Бойко ; ред. Юрій Пелешенко, Микола Сулима та ін. К.: Наук. Думка, 2013. 840 с.
13. Історія української літератури: у 12 т. - Т. 2: Давня література (друга половина XVI–XVIII ст.) / наук. ред. : Віра Сулима, Микола Сулима. К. : Наук. Думка, 2014. 840 с.
14. Історія української літератури: у 12 томах. Т. 3 : Література XIX століття (1800–1830) / заг. ред. В. Дончик. К. : Наук. Думка, 2016.
15. Історія української літератури: у 12-ти т. Т. 4: Тарас Шевченко / редкол.: Дончик В. (гол.), Скупейко Л., Бойко Н. та ін. ; наук. ред. Жулинський М. К. : Наук. Думка, 2014. 783 с.
16. Історія української літератури. Т. 7. Література 80—90 років XIX століття. Кн. 1. / редкол. : Микола Сулима (гол.), Лукаш Скупейко (заст.), Надія Бойко (вч. секр.) та ін. ; заг. ред. вид. Віталія Дончика. К. : Наук. Думка, 2020. 532 с.
17. Історія української літератури. У 12 т. Т. 7. Література 80—90-х років XIX століття. Кн. 2. / ред. кол. : М. Сулима (гол.), Л. Скупейко (заст. гол.), Н. Бойко (вч секр.), М. Бондар та ін. ; заг. ред. В. Дончика; наук. ред. Л. Мороз. К. : Наук. Думка, 2021. 504 с.

18. Ковалів Ю.І. Історія української літератури XIX – поч. XXI ст. Том I. У пошуках 1. іманентного сенсу. К.: Академія, 2013. 512 с. Т. 2. 2013. Т.3. 2014. Т.4. 2015. Т.5. 2017. Т.6. 2019. Т.7. 2020. Т.8. 2021.

19. Навчально-методичний посібник з курсу "Історія української літератури кінця XIX - початку XX століття" / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філології, Каф. новіт. укр. літ.; [за заг. ред. Г. Ф. Семенюка ; упоряд.: О. Романенко, Н. Янкова]. Київ, 2013. 339 с.

20. Чижевський Д. Історія української літератури. К.: Академія, 2003. 567 с.

21. Чижевський Д. Українське літературне бароко. К.: Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка Національної Академії наук України, 2003. 575 с.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини XX століття / упор. В. Агеєва. К.: Смолоскип, 2016. 904 с.

2. Антологія української драматургії. К.: Мистецтво, 2004. 636 с.

3. Антологія української поезії другої половини XX ст. К.: Гранослов, 2000. 788с.

4. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека: Український літературний постмодерн. Київ: Критика, 2005. 264 с.

5. Зборовська Н. Код української літератури: Проект новітньої української літератури. К.: Академвидав, 2006. 424 с.

6. Костікова І. І. «Слово о полку Ігоревім» у сучасних дослідженнях. Х.: Принт Дизайн, 2001. 152 с.

7. Макаров А. Світло українського бароко. К.: Мистецтво, 1994. 287 с.

8. Махновець Л. Про автора «Слова о полку Ігоревім». К. : Вид-во при Київ. держ. ун-ті, 1989. 264 с.

9. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі: монографія / Соломія Павличко. К., 1999. 448 с.

10. Сліпушко О. Софія Київська. Українська література Середньовіччя: доба Київської Русі (X – XIII ст.). К.: Аконіт, 2002. 400 с.

11. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління. К.: Смолоскип, 2010. 632 с.

12. Українська література XVIII ст. Поетичні твори: Драматичні твори: Прозові твори / [редкол.: І. О. Дзеверін (голова) та ін.; вступ. ст., упоряд. і прим. О. В. Мишанич]. К.: Наук. думка, 1983. 694 с.
13. Українська література у портретах і довідках: Давня література – література XIX ст.: Довідник / Редкол. С. П. Денисюк, В. Г. Дончик, П. П. Кононенко та ін. К.: Либідь, 2000. 360 с.
14. Українські літературні школи та групи 60 – 90-х рр. XX ст.: Антологія вибраної поезії та есеїстики / упоряд., автор вступ. слова, бібліограф. відомостей та прим. Василь Габор. Львів: ЛА «Піраміда», 2009. 620 с.
15. Ушкалов Л. З історії української літератури XVII - XVIII століть. Харків: Акта, 1999. 212 с.
16. Харчук Р. Сучасна українська проза: Постмодерний період: навч. посіб. Київ: Академія, 2008. 248 с.
17. Хороб С. Українська модерна драма кінця XIX – початку XX століття (Неоромантизм, символізм, експресіонізм). Івано-Франківськ: Плай, 2002. 414 с.
18. Шевчук В. О. Муза Роксоланська: Укр. л-ра XVI – XVIII століть: У 2 кн. Кн. 2: Розвинене Бароко; Пізнє Бароко / Валерій Шевчук. К.: Либідь, 2005. 726 с.
19. Шевчук В. О. Муза Роксоланська: Укр. л-ра XVI – XVIII століть: у 2 кн. Кн. 1: Ренесанс; Раннє Бароко. К.: Либідь, 2004. 398 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>.
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/.
3. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>.
4. Вільна онлайн бібліотека україномовної літератури. <https://chtyvo.org.ua/>.
5. <https://diasporiana.org.ua/>.

Гарнітура Times New Roman. Папір офсетний.
Формат видання 11,39x16,19/16.
Умовн. друк. арк. 2,56. Наклад:100. Зам. №38.
Видавництво ПП «АУТДОР – ШАРК»
88000, м. Ужгород, Україна
пл. Жупанатська, 15/1.
тел.: +38 (03122) 3-51-25.

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготовників
і розповсюджувачів видавничої продукції.
Серія 3т № 40 від 29 жовтня 2012 року.*